

Uredništvo: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Telefon: št. 11-22, 11-23, 11-24
Isprazni oddelki: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Telefon: št. 11-22, 11-23, 11-24
Podružnica: Nova Gorica, Ljubljanska cesta 42
Računi: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Članki: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Izdati: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Zbiranje: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Uredništvo: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Telefon: št. 11-22, 11-23, 11-24

Izšla vsak dan razen ponedeljka
Naročnina: 1000.000
Izdati: Ljubljana, Pucničeva ulica 3.
Telefon: št. 11-22, 11-23, 11-24
Kontingenti: 1000.000
CONCESSIONARIA ENCLISIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Bombardiranje sovražni- kovih zbirališč v Tunisu

V spopadih v zraku so bila sestreljena 3 sovražna letala

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 16. marca naslednje 1025. vojno poročilo:
Na južni fronti v Tuniziji so bombniki v strnoglavnem poletu z vidnim uspehom napadli zbirališča sovražnih čet in mehaniziranih sredstev.
Nemški lovci so v ponovnih spopadih sestrelili 3 sovražna letala.
V občini Piana degli Alboresi se je zvečer 12. t. m. v plamenih zrušilo na zemljo eno izmed letal, ki so priletela nad Palermo.
S poletov zadnjih dni se 3 naša letala niso vrnila.

Ormev potopitve parnika 'Empress of Canada'

Berlin, 16. marca. s. Nov odličen uspeh italijanskega podmorniškega orožja s potopitvijo večkega angleškega prekoceanskega parnika »Empress of Canada« tudi tukajšnji jutranji tisk obširno komentira. Vsi listi objavljajo pod vidnimi naslovi in velikimi črkami večerajšnje italijanske vojne poročilo, poudarjajoč zlasti odstavek o velikih zmagah podmornice.
»Börzenzeitung«, glasilo nemških oboroženih sil, ki povzema v svojem komentarju misli ostalih berlinskih dnevnikov, piše: Nov močnejši uspeh naših italijanskih zaveznikov, ki jim odkrito in srčno čestitam, ponovno kaže, kako zmotna je bila sodba nekaterih angleško-ameriških pomorskih strokovnjakov, ki so izjavili, da je mogoče odstraniti podmorniško nevarnost Osi z uporabljanjem brzih ladij, kakor so potniški parniki in prekoceanski parniki. To mnenje je bilo ponovno ovrženo s spretnostjo in drznostjo neke italijanske podmornice, kateri je uspelo pokazati, kako drugačna je praksa od teoretičnih utvar. Tako »Börzenzeitung« kakor ostali listi po večjeje ob tej priliki hrabrost padek in učinkovitost podmorniških enot italijanske vojne mornarice.
Madrid, 16. marca. s. O podmorniški vojni piše španski tisk, da privzema delovne italijanske mornarice sovražniku ve-

dno večje izgube, ki silno škodujejo sovražnikovemu pomorskemu gospodarstvu. Potopitev prekomornika »Empress of Canada« je že sama po sebi silno težak udarec za prevozno mornarico Anglije.
Tokio, 16. marca. s. Ves japonski tisk javlja v velikih člankih, opremljenih s slikami, vest o potopitvi britanskega parnika »Empress of Canada«, ki so ga potopile italijanske podmornice.

Bern, 16. marca. s. V švicarskih listih pišejo danes nekateri vjaški kritiki, da so nekateri ljudje popolnoma pozabili oziroma podcenjevali podmorniško vojno, ki še ni končana, marveč povečuje z ugodnejšim letnim časom svoje delovanje. Nemci stalno javljajo, množične napade na konvoje. Njihovo zadnje poročilo javlja o operacijah, ki so se razvijale med 12 in 14. marcem ob južnoameriški obali. V teh akcijah je bilo potopljenih 14 ladij v skupni tonazi 92.000 ton.
Italijanske podmornice, ki se niso tako množične napade kakor nemške, napadajo posamezne sovražne ladje. Podjetje »Barbarga«, ki je torpediral 32.000-tonsko ameriško oklopno »Maryland« je še vedno živo v spomnu. Vsekakor pa je bilo treba čakati nekoliko tednov preden je Washington potrdil to svoje izgubo. Danes se je s potopitvijo velikega britanskega prekomornika »Express of Canada« še enkrat pokazalo, da je italijanska vojna mornarica vedno budna in pripravljena udariti po sovražni plovbi z običajno silo.

Sikr Narodne ustanove bjevnikov za delavce

Rim, 16. marca. s. Po stanju z dne 1. marca je Narodna ustanova bjevnikov zaposlovala 4476 delavcev, in sicer 2166 pri meloracijskih delih in 2301 v lastnih agrarnih podjetjih. Zaposlenih je bilo v Agro Pontino (Littor) 481 delavcev, v A/banese (Grosseto) 265 v Aurani (Zara) 630, v Coltano (Pisa) 59 v Montegrosso di Bari 60, v Sant Cataldo (Lecce) 102, v San Casarju (Rim) 49, v Tavolieru di Puglia (Foggia) 732 v Volturmu (Neapelj) 1635 in v ostalih podjetjih 455 delavcev.

Japonsko sodelovanje z narodno Kitajsko

Izjave japonskega min. predsednika Toja po obisku v Nankingu

Tokio, 15. marca. s. Doznava se, da se je ministrski predsednik Toja vrnil davi s potovanja v Nanking, kjer je skupno z voditelji nove narodne Kitajske proučil vprašanja, tišča se nadaljevanja skupne vojne.

Fukuoka, 15. marca. s. Na povratku iz Sanghaja v Fukuoko je min. predsednik Toja podal nekaj izjav zastopnikom tiska in poudaril, da je bil namen njegovega potovanja vrniti obisk Vančingveju in razpravljati z voditelji nove Kitajske o vprašanjih, ki se tičejo nadaljevanja skupne vojne. Toja je poudaril, da je kitajska narodna vlada zaradi svojega sodelovanja v vojni dobila narodno neodvisnost in je lahko še napredovala kot neodvisen narod ter kot član družine narodov v vzhodni Aziji. Zaradi tega je Japonska sklenila revidirati kitajsko-japonske odnose na osnovi popolnoma nove politike. Kot očitne dokaze te njegove politike je japonski ministrski predsednik označil japonsko odpravo eksteritorialnih pravic in koncesij na Kitajskem in vrnitev zepenjenega sovražnega premočja, nja kitajski narodni vladi. Toja je dodal, da je Japonska pripravljena vedno bolj poštirati sporazum s Kitajsko v skladu z boljšim razvojem med obema državama. Poudaril je tudi, da je bil obveščen o raznih težkočah in nepravilnostih, ki lahko nastanejo zaradi te politike za japonske državljane, ki prebivajo na Kitajskem, toda Japonska je sklenila nadaljevati to politiko, pa naj bodo ovire, na katere bi naležale, kakršne koli. Japonska razpolaga z vsemi temeljnimi pogoji za zmago. Ob zaključku je ministrski predsednik poudaril, da je Japonska pripravljena vedno bolj poštirati sporazum s Kitajsko v skladu z boljšim razvojem med obema državama. Poudaril je tudi, da je bil obveščen o raznih težkočah in nepravilnostih, ki lahko nastanejo zaradi te politike za japonske državljane, ki prebivajo na Kitajskem, toda Japonska je sklenila nadaljevati to politiko, pa naj bodo ovire, na katere bi naležale, kakršne koli. Japonska razpolaga z vsemi temeljnimi pogoji za zmago. Ob zaključku je ministrski predsednik poudaril, da je Japonska pripravljena vedno bolj poštirati sporazum s Kitajsko v skladu z boljšim razvojem med obema državama.

kingu 30. t. m. Pogodba se že dejansko izvaja v več mestih, tako v Tientsinu, Fukuoku, Hankovu in Amoju. Zastopnik vlade je nadalje izjavil, da obstoja popolno soglasje in sodelovanje med Tokiem in Nankingom v vseh vprašanjih, ki se tičejo vojne.

Japonska letalska zmaga ob indijski meji

Tokio, 16. marca. s. Iz vojaškega vira poročajo, da je japonsko letalstvo napadlo na indijsko-birmansko mejo pri Mondaungu sovražno skupno 10 letal tipa »Hurricane« in 3 letal tipa »Blenheim«. Jap nci so pri tem zbili 4 »Hurricane« in enega »Blenheim«, sami pa niso imeli nobene izgube.

Draginja življenjskih ptrebišč in Indiji

Carigrad, 15. marca. s. Znani turški novinar Atay, ki se je vrnil z dolgega potovanja po Indiji, opozarja na draginjo in pomanjkanje v tej državi in ugotavlja, da so bile pred letom dni cene v Indiji najnižje v primeri s katerokoli državo, danes pa so za 150 odstotkov višje kakor severnoameriške cene. Tisk razpravlja vsak dan o nevarnosti inflacije in indijsko prebivalstvo sluti, da po izpraznjen rezerv ne bo mogoče več z dobavami po morju napolniti skladišč.

Zmede v francoski Afriki

Tanger, 15. marca. s. General Bergeret visoki komisar za francosko Severno Afriko je danes demisioniral.

Ureditev obmejnega prometa med Madžarsko in Rumunijo

Budimpešta, 15. marca. s. Med Rumunijo in Madžarsko je bil sklenjen sporazum, s katerim se ureja obmejni promet.

Madžarsko-bolgarsko kulturno sodelovanje

Budimpešta, 15. marca. s. V Budimpešto je prispela bolgarska kulturna delegacija s šefom kulturnega oddelka bolgarskega prosvetnega ministrstva Stefanom Vasilevskim na čelu, ki se bo mučil na Madžarskem teden dni ter sodeloval v mešani komisiji, določeni z veljavno pogodbo o kulturnem sodelovanju Bolgarije in Madžarske.

Potres v vzhodni Aziji

Jena, 15. marca. s. Močne potresne sunki so zabeležile opazovalnice v Jenu večeraj in sicer ob 13.11, ob 13.55 in ob 18.30, kakor tudi dvi ob 3.44 in mel 6. in 7. uro. Smatrajo, da je epicenter zabeleženih sunkov na obmejnem področju vzhodne Azije. Najmočnejši sunek je bil zabeležen ob 18.30 večeraj.

Bolgarsko-nemška pogodba v prid delavcem

Sofija, 15. marca. s. Bolgarska in nemška vlada sta sklenili novo pogodbo o številnih ukrepih socialnega in gospodarskega značaja v prid bolgarskim delavcem, ki delajo v Nemčiji.

Nemško prodiranje pri Harkovu in Kursku

Izjalovljeni sovjetski napadi pri Bjelgorodu in Ilmskem jezoru

56 sovjetskih letal sestreljenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 16. marca. s. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na področju Harkov-Bjelgorod in severozapadno od Kurska je naš napad pridobil na terenu. Jugovzhodno od Harkova je bila obkoljena sovražnikova skupina sil. Močni sovjetski protinapadi zapadno od Bjelgoroda so se izjalovili.

V b jnem odseku pri Ilmskem jezoru je skušal sovražnik z uporabo močnih sil prodreti nemške postojanke. Napadi so bili razbiti v učinkovitem ognju vsega obrambnega orožja in deloma tudi v gorčnih borbah moža proti možu. Sovjetsko letalstvo je večeraj izgubilo 56 letal, izmed katerih so 4 sestrelili slovaški lovci. Vrnila se niso 4 lastna letala.

Na severnoafriški fronti je dan potekel mirno.

Posamezna sovražna letala so večeraj preletela zapadno nemško ozemlje, ne da bi metala b mbe.

Pretleko noč so z uspehom napadla težka nemška bojna letala pomembno angleško preskrbovalno luko in mornariško oporišče Grimsby.

Zmagovit zaključek nemške protiofenzive

Rim, 16. marca. Nemško izredno vojno poročilo, ki je objavilo zopetno osvojitve Harkova, ima svoj poseben pomen, ker poudarja veliko važnost te zopetne osvojitve. Dolgo in hudo razdobje zimske borbe je to pot prekinilo posebno nemško poročilo, ki ga nemško vrhovno poveljstvo ni izdalo, od kar je bilo javilo junaško žrtve nemške 6. armale v Stalingradu. Od takrat naprej, od prvih dni februarja, se je nemški glavni stan omejeval na enostavno poročanje dogodkov v kronološkem redu. Padec Harkova pomeni prvi zmagoviti zaključek delne nemške ofenzive. Vojaški krogi zaveznikov res niso dolgo čakali, da se prepričajo o notranji vrednosti laži, ki so jih od novembra dalje trosili o nekakem uničenju nemške vojske. Nemške čete so sicer izpraznile in zapustile obširna ozemlja, toda ohranile so nedotaknjeno svojo oborožitev in svoj borbeni duh, kar je v tej vojni največ vredno. Nemške čete so bile tako močno prizadete, la so se v trenutku, ko je prišlo povelje za napad, takoj umik obrnile in z neverjetno silo udarile po sovražniku. To je tem bolj občudovanja vredno, ker so bile iste čete v boju že od decembra meseca.

Smeli manever, ki ga je podvel nemški glavni stan s svojim udarcem na Harkov ter proti severu na Bjelgorod, je zadušil rusko ofenzivo v trenutku, ko so bili Rusi že blizu Dnjepra, svojega glavnega cilja. Nemške čete so zaprle v veliko vrečo ostanke sovjetske oklopne armade in jih uničile. To se je zgodilo med Lovozo in Kremenukom, nakar se je napad usmeril proti Harkovu, zaščita demnega toka pa je bila poverjena vojski, ki je prodirala proti Vorosilovgradu. Hudi boji so se razvili po cestah Harkova. Rusi niso pričakovali tako bliskovitega ofenzivnega sunka Nemcev in jim še ni uspelo ustvariti utrd, ki bi bile ustavile pohod oddelkov SS in nemških grenadirjev. Naert nemškega glavnega stana se n dajalje sedaj z novimi ofenzivnimi sunki proti severu o Bjelgoroda proti Kursku. Harkov v oblasti Nemcev predstavlja popolno jamstvo, da je pobuda na nemški strani in da nemški glavni stan zopet odloča o dogodkih na južnem delu vzhodne fronte. (Il Piccolo)

Rim, 16. marca. s. Londonski radijski komentator W. M. Ewer je govoril o zopetni zasedbi Harkova poudaril, da je bila osvojitve mesta po ruskih četah vsekakor znamenita zmaga. Zato je treba danes priznati, da je padec Harkova zelo težak udarec za Ruše. Vsekakor pa to ni kak povod za poblast, kajti ta bi bila talisto neumnosti kakor misel, da se sovjetska ofenziva nikoli ne bo ustavila.

Berlin 16. marca. s. Tukajšnji vojaški krogi ne navajajo še nobenih števk o izgubah, ki so jih utrpeli Rusi po zopetnem zavzetju Harkova, pač pa poudarjajo spretost s katero so nemški oddelki izvršili ta napad ko je sovražnik prišel v položaj, da bi mu bil odrezen umik. Tako se je zgodilo, da Rusi niso mogli rešiti znanih množin svoje ljudske sile na umiku proti vzhodu. Kakor zagotavljajo oerlanski vojaški krogi je bila vsa oklopna armada generala Popova uničena v krvavih in srditih bojih z nemškimi četami. Prav tako poudarjajo, da je Harkov izredne važnosti kot križišče železnice in cest. Zato je zopetna osvojitve te točke prav izjemne važnosti.

Neki vojni dopisnik objavlja nekoliko zanimivih podrobnosti o zopetni osvojitvi Harkova. Po njegovem poročilu je bil nemški uspeh dosežen predvsem zaradi bliskovitosti in silovitosti nemškega napada ter zaradi izredno odločnega sodelovanja pehote z letalstvom. Dopisnik podaja čiko terenskih opazil, ki so bile izredno ugodne za branitelje. Močne nemške oklopne sile in pehota so napredovale v sunkih in potiskale sovražnika korak za korakom nazaj, medtem ko so jate letal vsake vrste obsipale sovražne postojanke z ognjem in jeklom. Ves boj je bil podoben počasnemu peklenškemu plesu. Pravi dopisnik in Rusi so imeli tako strahovite izgube ljudi in vojnega blaga, da se je morala njihova obramba zrušiti. (Il Piccolo)

Madrid, 16. marca. s. Ves španski tisk se obširno bavi z nemško zmago pri Harkovu in poudarja, da je pobuda na vzhodni fronti še vedno trdno na nemški strani. To dejstvo je pripisati bolj kakor izpremenjenim vremenskim prilikam junaštvu in trdni volji obeh čet.

Rusko priznanje izgube Harkova

Bern, 16. marca. s. Sovjetsko vrhovno poveljništvo je moralo priznati padec Harkova. Moskovski krogi zatrjujejo, da je sedaj v tem odseku položaj precej kritičen in da je nemška vojska z zopetno osvojitvijo te važne strateške točke dosegla velik uspeh.

negi orožja in deloma tudi v gorčnih borbah moža proti možu. Sovjetsko letalstvo je večeraj izgubilo 56 letal, izmed katerih so 4 sestrelili slovaški lovci. Vrnila se niso 4 lastna letala.

Na severnoafriški fronti je dan potekel mirno.

Posamezna sovražna letala so večeraj preletela zapadno nemško ozemlje, ne da bi metala b mbe.

Pretleko noč so z uspehom napadla težka nemška bojna letala pomembno angleško preskrbovalno luko in mornariško oporišče Grimsby.

Obstreljevanje železniškega prometa pri Petrogradu

Berlin, 16. marca. s. Kakor poročajo iz pooblaščenega vira, je večeraj neka protiletalska baterija, zaposlena v bojih na kopnem, obstreljevala pri Petrogradu tovorni vlak, sestavljen iz 22 vagonov. Že po prvih strelih se je vlak ustavil in vsi tovorni vagoni so bili uničeni. Ista baterija je potem v zvezi z neko drugo baterijo poljskih topov obstreljevala železniške naprave neke postaje pri Petrogradu.

V operativnem odseku zapadno od Vjazme so manjše sovjetske oklopne skupine poizkusile nekoliko ofenzivnih sukov, vendar pa niso dosegle nikakršnega uspeha. Ko je bila sovražna operacija končana, so nemški grenadirji ugotovili, da je izmed oklopnih vzr ki so ostali razbiti na bojišču bilo 5 ameriškega izdelka tipa »Matilde III«, eden pa je bil angleškega izdelka tipa »Mac-III«. Med napadom proti nemškim postojankam je sovražnik izgubil nad 200 padlih in znatno količino vojnega blaga.

Aktivnost nemškega letalstva

Berlin, 15. marca. s. Kakor se doznava iz vojaškega vira, so močne skupine nemškega letalstva večeraj operirale na vseh odsekih vzhodne fronte in podpirale borbe na kopnem ter uničevale zbirališča sovjetskih čet. 33 tankov so uničile nemške bombe.

Pretleko noč so skupne nemških bombnikov napadle v srednjem in severnem odseku železnice in ceste sovjetskega oskrbovanja. Z uspehom je bilo napadeno tudi pristanišče Murmansk.

Doznava se nadalje, da so nemški lovci večeraj prestregli skupino sovražnih bombnikov, ki so operirali proti nevojaskim objektom na zapadnem zasedenem področju. Nemci so sestrelili 4 Spitfire, 3 nadaljnja letala so bila zrušena pretleko noč, ko je sovražna skupna letala nad nemškim ozemljem, ne da bi odmetavala bombe.

Učinkovit nemški letalski napad na Sunderland

Berlin 15. marca. s. O učinkovitem napadu nemških brzih bojnih letal v pretleki noči na važno vojaško pristanišče Sunderland in zlasti na pristaniške naprave severno od reke Wear se doznava naslednje podrobnosti:

Številne bombe so v polno zadele ladjedelnice in pomole. Nemška letala so izkoristila ugodne okoliščine in so se zadrževala nad mestom in pristaniščem pol ure ter metala v zaporednih valovih rušilne bombe velikega in največjega kalibra. Zažigalne bombe so povzročile že med napadom velike požare, ki so se naglo širili zaradi vetra. Goreči zadeti objekti so bili vidni v razdalji 20 milj Lovska letala, ki so se dvignila da bi branila pristaniško mesto niso mogla preprečiti izvedbe napada. Ena sovražno lovsko letalo je bilo zrušeno v morje.

Napad na angleško luko Grimsby

Berlin, 16. marca. s. Kakor se doznava iz vojaškega vira, sovražno letalstvo v pretleki noči ni priletelo nad ozemlje Nemčije, pač pa je nemški letalstvo zvečer 15. marca z uspehom napadlo britansko luko Grimsby ob izlivu reke Humber, kjer je metalo rušilne in zažigalne bombe. Izbruhnilo je mnogo obsežnih požarov tudi v središču mesta. Dve nemški letali se nista vrnila s tega poleta.

Ameriške bombe na francoske civiliste

Berlin, 15. marca. s. Ameriški bombniki so v soboto popoldne napadali, kakor se doznava iz vojaškega vira, neko francosko mesto v pokrajini Somme. Leteli so zelo visoko in metali številne rušilne bombe in letalske torpede, ne da bi zadeli vojaške objekte. Zadeto je bilo neko veliko taborišče delavcev. 14 oseb je bilo ubitih, 30 pa ranjenih. V dveh drugih sosednjih mestih je bilo ob napadu ubitih 12 oseb. Mnogo Francozov pa je bilo ranjenih.

Na laž postavljena anglosaška propaganda

Berlin, 15. marca. s. Diplomatski zastopnik nemške poluradne agencije podaja pregled tega, kar so sovražni listi in agencije povedali v zadnjem času o razvoju operacij na vzhodni fronti. Ta množica laži, ugotavlja sodelavec, ponovno kaže, da ni mogoče sovražnemu tisku in propagandi dati niti najmanjše vere. Po navajanju odstavkov iz raznih sovražnih listov in tudi »Daily Telegraph«, ki je 3. februarja pisal, da bodo boljševiki kmalu zopet osvojili vse izgubljeno ozemlje in da bodo nemške armade popolnoma uničene, navaja pisec tudi pisenje »T mesa«, ki je 18. februarja poudaril, da v bodoče ne bo mogoče več govoriti o tretji nemški ofenzivi in da je izprazen tev Harkova z nemškimi odločilne važnosti za nadaljnji razvoj operacij. Sodelavec DNB zaključuje svoj pregled takole:

To so znaki velikega upanja, ki ga je sovražni tabor imel v zvezi s sovjetsko ofenzivo in dokazi metodičnosti v lažnem poročanju anglosaške propagande.

Ameriško spoznanje o moči sil Ori

Buenos Aires, 15. marca. s. »New York Herald Tribune« piše o vojaški sili Osi in pravi med drugim: Naš evropski nasprotnik je močan in ga bo težko premagati. Ima na razpolago velike količine surovin in se lahko upira najhujšim udarcem. Letalstvo Osi je odlično in je še zelo močno. Za premaganje nasprotnika morajo zavezniški postati močnejši v zraku in proizvodnja letal združenih narodov ne bi smela biti manjša od 15.000 letal mesečno. Če se bo organizirala invazija na evropski kontinent, se ne bo smelo pozabiti, da so kopne sile sovražnika velike, živane in precej izkušene, ker so si pridobile izkušstva v štirih vojnih letih.

Nepremagljive ovire v pomorski vojni

Monakovo, 15. marca. s. »Abendzeitung« razmotrva o izjavah bivšega predsednika Zedinjenih držav Hooverja v senatu o vprašanju ladijske tonaže, ki ga je označil za izredno težavno, ker bo za Anglosaše postalo kmalu neresljivo in nepremagljivo. Anglosasom, poudarja list, bo kmalu zmanjkalo trgovskih in petrolejskih ladij, kajti potrjeno je, da v 1. 1942 anglosaške ladjedelnice niso dosegle znatnega povečanja proizvodnje kljub mrzlim naporom. Prevoz okrog milijona ljudi z vsem orožjem in cirkro čez morje je zahteval porabo obstoječe tonaže, kar je povzročilo hudo krizo. Bivši predsednik je nato kritiziral politiko proizvodnje in oboroževanja Amerike ter dokazal, da so nesmiselne namete ameriških oblasti poklicati p.d orožje nadaljnjim milijone ljudi in jih poslati na bojišča s sedanjim prevoznim sredstvi. Isto velja za proizvodnjo orožja in delovno silo, ki naj se ojači na drugih področjih, zlasti v kmetijstvu in v rudarstvu. Hooverje izjave, zaključuje nemški list, so najboljši dokaz o ogromnih težkočah, ki se kažejo na vseh področjih z nemejenimi močnostmi in ki so jih povzročile podmornice Osi.

Vzroki angleških letalskih padov na civilno prebivalstvo

Monakovo, 15. marca. s. »Abendzeitung« piše o razpravah, ki jih vodi v Angliji o nujnosti ojačenja letalske vojne proti civilnemu prebivalstvu nasprotnih držav. List opozarja na mnenje angleških strokovnjakov, ki z vso brutalnostjo trdijo, da je mnogo bolj donosno uničiti stanovanja 500 industrijskih delavcev, kakor zadeti obrate, v katerih delajo. Tudi angleški letalski minister je izjavil, da je v Nemčiji sedaj nad milijon ljudi brez strehe. Čeprav take eksplozije razdiralnega besa in sovraštva niso nov in tudi ne redek pojav v zgodovini angleškega naroda, sluša nemški list označiti razloge, ki silijo prav v tem trenutku Angleže v tako nečloveški boj. Izjave ministra Sinclaira kažejo zelo očitno polkus, odvrtiti pozornost rojakov od bitke na morju, ki divja v vedno hujšem ritmu in seje smrt med anglosaškimi konvoji od Belega morja do Indijskega oceana. Sinclairove izjave, poudarja list, imajo tudi namen pokazati bratrancem stran Atlantika, ki zahtevajo zase oblast v zraku po vojni, da je sedanja prvenstvenost angleškega letalstva hipoteka za Anglijo v bodočem mirnodobnem civilnem letalskem prometu. Tretji in zadnji smet anglosaških piratov je usluga Stalinu, ki vztraja čeprav brez uspeha v svoji ofenzivi na vzhodni fronti.

Rumunska obsedba anglosaškega barbarstva

Bukarešta, 15. marca. s. Razpravljajoč o učinkih sovražnega bombardiranja italijanskih in nemških mest, označuje rumunski tisk napade angleškega letalstva za ofenzivo proti civilizaciji spriču velikega števila spomenikov, cerkev, umetnin, ki jih uničujejo angleški in ameriški piloti. Kar dela angleško letalstvo z bombardiranjem Italije in Nemčije, je tako barbarstvo, da bi ga mogla zaukazati samo Moskva. To je barbarstvo, ki ne daje nobene vojaške slave Angležem, ubijajočim ženske, starce in otroke, uničujočim ustvaritve, ki jih noben kapitalizem ne more nikoli več obnoviti in ki nikakor ne odločajo in ne vplivajo na vojaško moč držav.

Kako si zamišljajo v Angliji reorganizacijo Evrope

Berlin, 16. marca. s. V zvezi s številnimi sovražnimi načrti o tako zvani reorganizaciji Evrope po vojni, se »Börzenzeitung« na kratko bavi z odstavkom članka, ki ga je predvčerajšnjim objavila londonska revija »World Review«. Revija trdi, da bo treh Nemčiji vsekakor po vojni odzveti tudi njeno trgovsko mornarico, kajti Nemčije nima več pravice sodelovati pri izmenjavi in prevažanju blaga iz raznih držav sveta. Berlinski dnevnik ugotavlja, da prejšnje odgovore Američane in Angleže isti duh Versailles, tako, da so njihove sedanje sanje, ki so k sreči sama sanje, še vedno sanje o nekakšnem superverzusu. Jasno je, zaključuje list, da hoče revija, ki pše odstraniti nemške trgovske mornarice, rezervirati pomorski promet za Anglijo in sicer v nemška pristanišča kakor tudi za njih. V tem poročilu pa je še neresno mahnito vprašanje, ugotavlja romlono list, in to je, ali se bo Nemčija tem vrzajem mihi priključila.

Nerazčiščena nesoglasja med anglosaškimi zavezniki

Pravo izdaje Edenovega obiska v Washingtonu

Berlin, 15. marca. S. Edenovo potovanje v Washington je predmet kratke pripombe Politiko-diplomatske korespondence, ki omenja, da je angleški zunanji minister že v svoji prvi izjavi zastopnikom tiska priznal, da obstajajo težkoče med tako zvanimi združenimi narodi v prizadevanju, da bi zmagali nad silami trnjega pakta. Te težkoče nikakor niso majhne in prehodne, značaja, temveč se je treba pripraviti še na večja razočaranja in na številne udarce. Politiko-diplomatska korespondenca, ki navede v potrdilo svojih izjav, nekatere ostre komentarje anglosaških listov o vodstvu vojne in spornih zadevah med Londonom, Moskvijo in Washingtonom, zaključuje, da ima novi obisk Edena v Beli hiši povsem značaj potovanja v Kanoso. Eden je prišel predstaviteljsko Ameriki za pomoč, ki jo Anglija potrebuje, da ji ne bo treba preveč popuščati nenasišnemu boljševizmu imperijalizmu.

Bern, 15. marca. S. Edenovo bivanje v Washingtonu smatrajo švicarski komentatorji kot potrebno dopolnilo k konferenci v Casablanci, kajti po vsem sodišu sestanek v maroškem mestu nikakor niso prinesli zaželenih jasnosti v odnosih med zavezniki, kakor tudi ne v politiko-diplomatskih odnosih in v vprašanjih, ki se tičejo vodstva vojne. Vsekakor ni manjkalo incidentov med nasprotniki Osi po zadnjem sestanku Churchillja in Roosevelta. Trenja so nastala, kakor so lahko vsi ugotovili, med Rusi in Anglijsi. Zato dokazuje navzočnost nekaterih osebnosti pri razgovorih angleškega zunanjega ministra in zlasti aktivno sodelovanje Litvinova, da so v ospredju razgovorov v problemih ameriško-angleško-ruskim odnosov.

Dopisniki iz Londona poudarjajo, da v angleškem glavnem mestu v vzmenjenjem ugotavljajo, da so se čisto operacije podmornic, katerim lahko pomaga tudi uporaba nemških površinskih podmornic, edine. S tem operacijami, pravijo v Londonu, se čisto nameravajo desorganizirati oskrbovalni konvoji, namenjeni v Rusijo in transportni sil, s katerimi bi Anglosasi radi vdrlj na kontinent. Ta desorganizacija se lahko še poudari z udarci, ki jih drzno nemško letalstvo lahko zada Angliji. Nemci lahko zadajo, kakor se v Londonu boje,

angleškimi otokom in angleškimi zavezniki, med udarci, ki bi jih zavezniki radi zadali evropski trdnjavi; z napadi na njena industrijska središča in prometne zveze ter razrahljali morale nasprotnika. Zavezniki so poveljstvo se popolnoma zaveda te možnosti, pravijo v Londonu, ter bo Churchill nekega dne zbornico in razvid posvaril glede tega in pozval vse k zaupanju, toda tudi k skrajni budnosti.

Lizbona, 16. marca. S. Britanski list »Daily Mail« priobčuje vesti svojega dopisnika iz Newyorka, po katerih bosta Eden in Cordell Hull skušala pojačati angleško-ameriški sporazum, da se tako doseže osnova za splošno soglasje med združenimi narodi. Eden bi pri tem deloval kot posrednik med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo, da se ustvari načrt, ki bi zadovoljil sovjetske aspiracije. Zatrjevanja dopisnika, ki imajo do gotove mere uradni značaj, dokazujejo ponovno globoki razdor med zavezniki in popolno kapitulacijo angleške vlade glede boljševiških načrtov proti Evropi.

Stockholm, 16. marca. S. Dopisnik »Manchester Guardian« poroča iz Washingtona: Ameriško javno mnenje smatra, da pomeni poset Edena v Zedinjenih državah prvi korak za skupno angleško-ameriško akcijo napram Sovjetski Rusiji. S to akcijo bodo skušali spraviti na dnevi red in na najprimernejši način rešiti cel niz problemov, ki so rodili nevarna trenja. Najvažnejši nesporazumi, ki danes razburjajo ameriško javno mnenje, niso samo oni med Ameriko in Anglijo, marveč predvsem oni ki so nastali med obema anglosaškima veleislama in med Rusijo. Sprito nevednost, ki so nastale v odnosih Rusije do anglosaških veleisl, so te mnogo večje pomena nego bežni nesporazumi med Anglijo in Ameriko. Izvestna nevarnost, da si manjšega pomeša se opazja tudi v odnosih med Rusijo in med Kitajsko ter med Kitajsko na eni strani ter Anglijo in Ameriko na drugi. Ameriško javno mnenje gleda z veliko vzmenjenostjo na ta razkol med združenimi narodi, ki ograža celokupnost in enotno vojaško ter politično delovanje. Zato smatra ameriška javnost, da je Edenov poset zelo nujen in pričakuje od njega dobrih uspehov.

Veliki uspehi Osi v podmorniški vojni

Po podatkih zadnjih petih izrednih poročil Hitlerjevega glavnega štaba se je tonal v zadnjih 14 dneh potopljenih sovražnih ladij dvignila mnogo preko 378.000 ton; potopljenih je bilo skupno preko 63 sovražnih ladij. Mesec marec se torej dobro začelja in dr. Göttele je v svojem razgovoru z inozemskimi novinarji napovedal te dni, da bodo sledili v kratkem še hušnji udarci.

Predvsem se opazja, da so se zopet povečala torpediranja ladij, kar je treba na eni strani pripisati zboljanju vremenskih razmer, na drugi strani pa novim metodam in novim sredstvom, ki se uporabljajo na tem važnem — pomorskem — bojišču. Naj samo mimogrede omenimo, da je nemška mornarica v l. 1942 potopila skupno 1283 ladij, letalstvo pa nadaljnjih 167 ladij, skupno 8.940.000 ton ladjevja, k čemu moramo dodati še 350 poškodovanih ladij, katerih je večina prav gotovo izgubljena. Kakor tudi potopitve po italijanskih in japonskih oboroženih silah. Kakor znano, je samo italijansko torpedno letalstvo od začetka te vojne do danes potopilo milijon ton sovražnega ladjevja.

Lahko se torej trdi, da je povprečno končalo na dnu morja po en milijon ton sovražnega ladjevja na mesec, kar gotovo ni pretirana številka, temveč ustreza dejanskemu razvoju pomorske vojne. Ob koncu preteklega leta so natančni računi ugotovili, da je bilo od začetka vojne dalje potopljenih skupno blizu 27 milijonov ton sovražnega brodograd, pri čemer je okoli 70.000 mož ladijskih posadk našlo svojo smrt v valovih.

Uspeh podmorniškega orožja je torej očiten.

Predniki današnjih oklopnikov

V veliki zmoti je tisti, ki misli, da stari in srednji vek nista poznala vojnih strojev, ki se po svojih učinkih lahko kosajo z današnjimi tehničnimi nestvori la fronta. Kakor danes, so tudi takrat živeli izumitelji, ki so se neprestano trudili, da bi skonstruirali nove naprave, ki bodo rabile v napadalni ali obrambni vojni. Že stari Asirci, Grki, Perzijci in Rimljani so poznali množične strojne naprave za napade in obrambo. Te naprave so rabile vojskam zlasti v srednjem veku, dokler niso bili uvedeni topovi. Za lažje približevanje obzidju kakšnega obleganega mesta so uporabljali napadalci posebne vrste ščite in zaščitne strehe. Z dvigalnimi zaboji so dvignili kvišku 12 do 20 vajakov, ki so nato naskočili zidovje s pomočjo sestavnih lestev. Za poškodovanje obzidij so uporabljali posebne naprave, tako zvane »napadalne kozce«. To so bila dolga bruna s kovinskimi končanci, ki so tolkle z veliko močjo po zidu, dokler ga niso razmajale. Te stroje so premikali s pomočjo okroglih brun. Imeli so tudi posebne vrtnice svedre za zidove. Pri vseh teh napravah so ščitili vojaške, ki so stregli tem konstrukcijam, posebne zaščitne strehe, imenovane »želve«.

Stari Rimljani so se posluževali posebnih napadalnih jezov z votlini hodniki, imeli pa so že na razpolago višje mostove, katere so priložnosti na sovražno obzidje. Posebna tehnična čuda so bili ogromni stolpi, visoki časih do 20 nadstropij, s katerimi so se napadalci pripeljali do mesta, katerega so naskočili. »Nebočinki« po tem takem niso nikak izum naše dobe. Za napadalec visokih zidov obzidanih mest so rabili tudi posebni žerjavi za obleganje.

V primeri z vsemi temi vojnimi napravami lahko rečemo, da se je pojavilo orožje za metanje izstrelkov zelo pozno. Približno 400 let pred našim štetjem so Grki uporabljali nekakšne katapulte, katere so pozneje uporabljali tudi Rimljani za metanje kopij in puščic. Posebne naprave pa so rabile za metanje velikih kamnov. Te naprave so imele nekakšno veliko žlico, v katero so položili kamen. Žlico so nato sprožili in kamen je odletel v sovražnikovo taborišče. Naprave te vrste lahko smatramo za predhodnika poznejših topov. Seveda so bile te naprave neektre in zaradi velikosti so nudile sovražniku izvrsten cilj. Njihov učinek je zavisel v glavnem od elastičnosti živalskih žil, na katere pa je silno vplivalo

Res je, da so se med tem zboljšala tudi sredstva za pobijanje podmorniške nevarnosti, toda tehnične in taktične izpopolnitve podmorniškega orožja, ki mu razen tega vedno pomagata tudi letalstvo, so se zboljšale še v neprimerno večji meri. Razen tega je ritem gradnje novih nemških podmornic neprimerno hitrejši kakor v prejšnji vojni. Celotni prvi lord angleške admiraltete Alexander je moral v svojem nedavnem ekspoziciji v lordski zbornici priznati, da Nemčija sproti splovja več novih podmornic v morje, kakor pa jih protipodmorniška sredstva uničijo. Tudi ameriška sodba ni v tem pogledu za sovražnika bolj ugodna, saj je na primer admiral Stark, ki je vrhovni poveljnik ameriških pomorskih sil v Evropi, nedavno izjavil, da je problem podmorniške nevarnosti glavni problem Zedinjenih držav. Znanja revija »Life« pa že dolgo vodi pravo kampanjo o podmorniški nevarnosti v kateri opozarja nanjo z vedno novimi argumenti. Tudi londonski »Times« opozarja na nujnost takojšnjih ukrepov proti podmornicam. Nedavno je zapisal: »Neuspeh borbe proti podmornicam bi uveljavil zrušiti vsjo organizacijo vojnih naporov zaveznikov.« Navzlic tem pozivom se zdi, da odgovorni krogi še niso našli primernih sredstev, ki naj bi podmorniško nevarnost vsaj omejila, kajti odpraviti je itak ne morejo.

Po vsem tem je seveda razumljivo, ako posveča Os tolikšno pozornost uspehom svojega podmorniškega orožja. Pomorsko bojišče ne obrabja sicer nase pozornosti najhribših krogov v enaki meri kako ono na kopnem ali v zraku, vendar je za izid te vojne ogromnega in do neke mere celo odločilnega pomena.

vlažno vreme, če se niso že prej ogulele zaradi obrabe. Te komplicirane konstrukcije so bile potrebne čestih in dolgotrajnih popravil. Zato je grški katapult, ki je igral pri obleganju trdnjav v starem veku tako važno vlogo, bil pri Rimljanih malo priljubljen ter se je razširil šele v rimski cesarski dobi.

V srednjem veku se je napadalno in obrambno orožje spremenilo. Za obleganje trdnjav so uporabljali naprave, ki običajno niso presegale višine treh nadstropij, zato pa so te naprave imele na vrhu dvigalni most z brni za rušenje zidov in podobnimi napravami. Tem številnejše pa so bile naprave za lučanje kamenja ali pa za metanje celih sodov gorljivih snovi. V navadi so bile tudi naprave za odstranjevanje gorečih puščic, katere so pripravili s solitrom in žveplom. Posebne »pionirske čete« s tehničnimi pripravami in velikimi metalnimi stroji so prvič privlekli na bojišče Mongoli pod vojskovodjo Batu. Vojvoda Henrik II., ki se je Mongolom postavil po robu, je operiral po večini z napravami iz papirja, pa tudi z zmagi iz blaga, katerim so pri odstrelu položili v kovinski gobec gorečo bakljo. Počast se je zaradi razvijanja plinov napolnila in plavala kakor kašken po znoj nad glavami jezdecev napadajoče vojske.

V 15. stoletju so se — seveda šele na papirju — pojavili prvi predhodniki današnjih oklopnikov z živalsko vprego ali pa na veter. Te premikajoče se trdnjave so se zdele kakor nekakšne ladje, ki se pomikajo po suhem z visokimi stolpovi. Neke Francos si je celo izmislil nekakšne vrste meduzino glavo na kolesih. Meduzo je spremljal ognjeni zmag, ki naj bi izvalil velikansko zmedo med sovražnikom. Srednji vek je prinesel tudi španske jezdece, ki jih v izboljšani obliki še danes uporablja moderna vojna.

Spremembe v rumunski diplomaciji

Bukarešta 15. marca. S. Opolno močen minister Georg Carantil je premeščen z Sofije v Helsinki. Novi rumunski minister v Sofijo je imenovan prihodnje dni in verjetno je, da bodo zaradi te spremembe zvedene obsežnejše premeščitve v rumunski diplomaciji.

Gospodarstvo

Nadaljnje razširjenje agrarne proizvodnje v Italiji

Italijansko kmetijstvo bo napravilo letos nove napore za nadaljnje povečanje proizvodnje. Medtem ko so šla doslej prizadevanja v glavnem za tem, da se intenzivira proizvodnja in doseže večji prihod pridelkov na hektar, gre letos za to, da se tudi povzra celotna obdelana površina za okrog 15 odstotkov. Deloma se bo to povečanje površine doseglo na ta način, da se pri plodoredu na polju ne bodo pustili polj neobdelano počivati, predvsem pa na ta način, da bodo pašnike tudi v višjih legah preorali. Znanstveni uradi v Italiji so skoraj 10 let delali poizkuse glede boljše izkoriščenosti pašnikov v višjih legah in so ugotovili, da se da na takih površinah doseči dober pridelok rži, ječmena in raznih krmilnih rastlin, pri čemer se znatno poveča donos doletne površine. Ti poizkusi bodo letos pokazali praktičen rezultat, zlasti v južni in otočni Italiji. Tako bo obdelovanje zemlje razširjeno na področja, ki so se doslej le slabotno izkoriščala.

Razširjenje obdelane površine pa zahteva tudi več delovnih moči, umetnih gnojil in strojev. Ze doslej so vpoklicani kmetijski sinovi dobivali primerne dopuste za obdelovanje: emlje. To pa ne zadostuje. Zato so bili izdani še pozimi ukrepi za intenzivnejšo uporabo razpoložljivih delovnih moči v industriji. Tako je bil v tekstilni industriji podaljšani delovni čas, da se na ta način oostri delavstvo za druge namene. Številne proste tekstilne delavke bodo uporabili za dela na deželi. Tudi prapredniki fašističnih mladinskih organizacij, ki jih je več stotisoč, bodo pomagala pri delih, poleg vojnih ujetnikov, ki jih je preko 100.000. Ti delavne moči sicer ne morejo polnoverno nadomestiti vpoklicane kmetovalce in kmečke delavce, zato bo moralo tudi pravo kmečko prebivalstvo letos trdo prijeti za delo.

Nadaljnje razširjenje kmetijske proizvodnje in zahtevalo seveda tudi dodatne stroške in je izvedljivo le na podlagi revizije dosedanjih odkupnih cen. Kakor smo že poročali, je bilo to vprašanje prejšnji mesec rešeno, ko je kmetijski ministerstvo s pristojnimi korporacijskimi organi na novo določilo preko 300 cen za približno 100 različnih kmetijskih proizvodov. Pri novi določitvi cen so bile za določena področja predpisane različne cene in veljajo višje odkupne cene v onih področjih, kjer so pri-

delovalni stroški višji. Pri tem je bilo uveljavljeno načelo, da mora cena v vsakem primeru kriti p.p. prečne stroške pridelovalca. Na drugi strani pa gre politika cen v Italiji za tem, da ostanejo čim nižje cene za gnojila, krmila in kmetijske stroje. Od vseh cen industrijskih izdelkov so se v zadnjih letih v najmanjši meri dvignile cene umetnih gnojil in sredstvom za pokončevanje rastlinskih škodljivcev. Nedavno so bile na novo uveljavljene enote cene za umetna gnojila, sicer tako, da je višje proizvajalne stroške deloma prevzela država v svoje breme.

Kar se tiče nove določitve cen pridelkom, je to vprašanje sedaj urejeno tako, da bodo ostale nedotaknjene cene, ki jih plača konsument. Odkupne cene za pšenico so bile določene tako, da je bila cena v severni in srednji Italiji povišana za 25%, v južni Italiji, kjer so proizvajalni stroški višji, za 60%, na Sardiniji in v Siciliji pa za 77%, nasprotno pa je bil cena za sladkorno peso v južni Italiji zvišana le za 11% in v severni in srednji Italiji za 48%. V prizadevanju, da bodo cene pravične tako za proizvajalce kakor tudi za potrošnike, je seveda država vzela nase breme raznih pridelovalnih premij in subvencij. Ta politika se je že lani prav dobro obnesla.

Letos bo še bolj izpopolnjen sistem oddaje pridelkov preko oddajnih središč in sistem premij za pravočasno oddajo v teh oddajnih središčih (ammassi). V Italiji je bilo doslej v zvezi z žitno bitko in akcijo za povečanje kmetijske proizvodnje zgrajeno 944 žitnih silov s kapaciteto 16,3 milijona metrskih stotov. Poleg tega je bilo zgrajenih 620 drugih skladišč. Ta zbiralna središča so pod upravo agrarnih konzorcijev, ki vrhu tega upravljajo 428 mladinskih zavodov za sortiranje pridelkov z dnevno kapaciteto 61.000 metrskih stotov 518 sušilnic, 80 obratov za izdelovanje kmetijskih strojev, 19 tvornic za pripranje živinskih krmil z letno proizvodnjo 3,5 milijona stotov in 14 tvornic za umetna gnojila. Ti podatki nam nudijo približno sliko o tem, v kakšnem obsegu je že uspela v Italiji organizacija za povečanje kmetijske proizvodnje in za vnočenje pridelkov. Pri tem je treba še upoštevati, da se je v zadnjih letih še znatno povečala potrošnja umetnih gnojil, ki je že pred vojno dosegla pri fosfornih gnojilih letno količino 16,6 milijona metrskih stotov, pri dušičnih 7,2 milijona metrskih stotov.

Podeljevanje prispevkov za nakup strojev, kmetijskih potrebščin in za gradnjo kmetijskih stavb

Da bi se podeljevanje prispevkov Visokega komisarijata za gradnjo gospodarskih stavb, nabavo kmetijskih strojev, plemenskih živali in drugih potrebščin (gnojil, semen, sredstev za zatiranje bolezni in škodljivcev) bolj smotno in sedanjim razmeram primerno uredilo, je bilo odredeno:

Kmetovalci, zadruge ali občine, ki žele napraviti n. pr. sadno sušilnico, toplo grelo, nabaviti kmetijski stroj ali kako drugo potrebno in ki reflektirajo na podporo Visokega komisarijata, naj to sporoče najprej kmetijskemu oddelku, da se jim more dati eventualen nasvet glede možnosti nabave izbire sredstev itd. in da se jim, ako je prošnja utemeljena, odobri v mejah proračunskih možnosti v načelu podpora, ki se potem izplača po predložitvi saldiranega računa in po odobrenem nakupu oziroma po izvršeni gradnji, ko bo kolavirana od kmetijskega oddelka. Prispevki se podeljujejo za napravu sadnih sušilnic, toplih grel, nakup sejalnih strojev trerjev in zatirnih sredstev do 50% nabavne cene, za nakup plugov za globoko oranje in kultivatorjev pa do 33% nabavne cene. Pri toplih greladih se krijejo stroški za napravo oken (okvir in sipe). Zaradi skromnih kreditov se prispevki za mlaticilne, slamorezice in druge kmetijske stroje ne morejo odobravati prav tako ne za gradnje silosov za kisanje krme, gnojil in blefov, vendar pa bo kmetijski oddelk dobrohotno procul primere, ki bi bili vredni posebnega upoštevanja.

Ako nabavi plemensko žival kmetijski oddelk Visokega komisarijata, mora plačati protirefleks, ki želi kupiti plemensko žival in ki reflektira na podporo, kajvejo, ki jo za vsak primer posebej določi Visoki komisarijat.

Priznavajo se tudi prispevki za nakup prvostvinskih plemenskih živali in sicer do 50%.

Pravilno kolikovanje prošnje je treba nasloviti na Visoki komisarijat za Ljubljansko pokrajino — kmetijski oddelk in jih poslati preko pristojne občine in okrajnega civilnega komisarijata ki opremi prošnjo s svojo izjavo (priporočilno ali negativno). V izjavi je treba izrecno navesti, ali je prošilec večji ali manjši posestnik in če je podpre vreden in potreben. Nakup živine se bo moral izvršiti po navodilu kmetijskega oddelka, ki bo določil pasmo, kraj nabave itd. Po izvršenem nakupu predloži poselec račun, ki mora biti pravilno kolikovljan in overovljen po okrajnem civilnem komisarijatu, ki potrdi nabavo dotičnega stroja oz. sredstva.

Zaradi pičlih kreditnih sredstev se bodo mogli nakazovati prispevki le kmetijskim za drugim, ki redno delujejo, občinam in manjšim posestnikom, ki so podpre res potrebni in tudi vredni.

Gospodarske vesti

Doktorat znanosti o inozemstvu. Leta 1940 je bila kot osma fakulteta berlinske univerze ustanovljena fakulteta znanosti o inozemstvu. Ta fakulteta deluje sedaj tri leta in b. do prihodnje leto promovirani prvi doktorji znanosti o inozemstvu (dr. sc. pol.). Na fakulteti so določena predavanja o tujih jezikih in politiki gospodarskih veščih. Od političnih ved so zastopane politična geografija, zgodovina s posebnim ozirom na prekomorske države in kolonialno politiko, državnoznansvo, pravne vede in gospodarske vede. Predavanja o zunanji politiki in o inozemstvu na splošno so obvezna za vse dijak, študij traja šest semestrov. Po štirih semestrih se izda posebno izpisevalo glede znanja o tujih in poznavaletični del. Po šestih semestrih prejme dijak diplomu in akademsko diplomu tolačca, po osmih — nestrib pa lahko položi doktorat.

Nemško semensko žito za Hrvaško. Iz Zagreba poročajo, da je Hrvaška te dni prejela v okviru trgovinskega sporazuma iz Nemčije 200 vagonov semenskega

Obletnica dveh komunističnih umorov

Ljubljana, 16. marca

Danes je preteklo leto dni, odkar je padel sredi Ljubljane kot žrtev komunističnega terorizma mladi akademik Franc Župec. Dva dni kasneje mu je sledil njegov tovariš in soborec Jaroslav Kikelj. Oba fanta sta izšla iz skromnih rodbin in sta živel v nadvse skromnih razmerah. Udejstvovala sta se v katoliškem akademskem gibanju in Kikelj je bil tudi predsednik akademске Katoliške akcije. Po svojem svetovnem nazoru sta bila oba prepričana nasprotnika komunizma in tega seveda nista nikjer in nikomur prikrivala. To svoje prepričanje in svoje, iz prepričanja izvirajoče delo sta morala plačati s svojimi mladimi življenji.

V naši javnosti takrat, pred letom dni, pojmi še niso bili tako razčiščeni in delitev duhov še ne tako jasno in odločno izvedena kakor danes. Komunistični pokret je skušal z vsem naporom prikrivati svoje pravo lice ter z varljivimi demagoškimi gesli držati ljudi v temi, da bi tem laže zasledovali svoje cilje. Med onimi, ki se niso dali speljati na led, temveč so neumorno in ob vsaki priliki skušali ljudem odpirati oči in jih svariti pred komunističnimi spletkami, sta bila v prvih vrstah tudi Kikelj in Župec. Zaradi svojega čistega in ravnega značaja sta imela na znanec in tovariše velik vpliv. Zato so se ju začeli komunisti bati in sklenili so ju odstraniti. Njihovo vodstvo je oba idealistična fanta skrivaj obsodilo na smrt ter ju izročilo svojim rahljem. Tem se je na žalost njihova naloga posrečila.

Pred Kikljem in Župcem je padlo že več žrtev komunistične zarote. Vedno večji je že postajal krog ljudi, ki so se otresli vpliva brezvestne komunistične propagande in so spregledali plemensko igro v lažno narodno masko odedega protinardnega komunizma. Umor obeh akademikov je ta krog čez noč silno povečal in ga utrdil, kar je jasno pokazala že tudi ogromna udeležba pri pogrebu. Odprli je oč mnogim, ki so bili do takrat še v dvomu. Potrdili je spoznanje onih, ki so uvideli, da se s samo pasivnostjo komunistični načrti ne dajo preprečiti, že takrat je začel goreti ogenj ljudskega opora proti komunističnim uničevalcem, aktivnega odpora, ki se je potem razrasel v tako močnega vihar, žrtev, ki sta jo doprinesla Kikelj in Župec s svojo krvjo, ni bila zaman.

milijonov frankov, v treh letih na 750 milijonov frankov, za leto 1939. pa na 100 milijonov frankov. Tako znaša celotni izpadek dohodkov od pričetka vojne do konca lanskega leta približno 850 milijonov frankov.

Posledica ameriške zasedbe Alžira. Alžir je vsako leto dobavil po več milijonov metrskih stotov pšenice za Francijo, iz Maroka pa so odhajale znatne pošiljke ječmena in ovsa. Zato je tem bolj presenetljiva pariška vest, da so na nedavnem zasedanju tako imenovanega »gospodarskega sveta« za Alžir razpravljali o pomankljanku žita za prehrano prebivalstva in o potrebi racioniranja potrošnje moke in kruha. Ta vest najzgovorneje priča, kako se je položaj v Francoski severni Afriki poslabšal v kratkem času ameriško-angleške zasedbe. Do pomankljanja žita je prišlo brez dvoma le zaradi tega, ker je zasedbena vojska pokupila razpoložljive količine žita, ki sedaj primanjkuje prebivalstvu. Na drugi strani pa so prišli v velike stiske alžirski vinogradniki, ki nimajo kam prodati ogromnih presežkov vina. V normalnih letih so iz Alžira izvozili v Francijo okrog 10 milijonov hektolitrov vina, lanski presežek pa še vedno čaka na vnovčenje. Sedaj nameravajo 4 milijone hektolitrov vina destilirati v žganje, 1 milijon hektolitrov pa izvoziti v druge afriške dežele, medtem ko bodo morali ostalih 5 milijonov hl obdržati v kleteh.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 17. marca, ob 17.30: Jesen. Red Sreda. Cetrtak, 18. marca, ob 17.30: Ples v Trnovem. Red Cetrtak. Petek, 19. marca, ob 17: Primer dr. Hirma. Izven. Znižane cene od 15 Lir navzdol. Sobota, 20. marca, ob 17.30: Veliki mož. Red B. Nedelja, 21. marca, ob 14: V Ljubljano dajmo. Izven. Znižane cene od 15 Lir navzdol. — Ob 17.30: Jesen. Izven. Znižane cene od 15 Lir navzdol.

OPERA

Sreda, 17. marca, ob 17: Evgenij Onjegin. Red A. Cetrtak, 18. marca, ob 17: Janko in Metka. Premiera. Red Premierski. Petek, 19. marca, ob 14: Princezna in zmag. Mladinska opereta. Cene od 20 Lir navzdol. — Ob 17: Beg iz Seraja. Izven. Prvi nastop Nade Stritarjeve sopranistke. — Cene od 28 Lir navzdol.

P. I. Čajkovski: »Evgenij Onjegin.« Lirična opera v sedmih slikah. Libreto po Puškinovi pesnitvi. Osebe: Larina — Poličeva, Tatjana — Vidaličeva, Olga — Golobova, Filipjevna — B. Stritarjeva, Onjegin — Janko, Lenski — Čuden, knez Gremin — Lupša, stotnik — Škabar, Zarecki — Dolničar, Triquet — B. Sancin, Gillot — Mencin. Dirigent: N'ko Stritof, režija in scena: C. Debevec, zborovodja: R. Simonič, koreograf: inž. P. Golovin. Opozorjamo na petkovo predstavo Mozarkove opere »Beg iz seraja«, v kateri bo prvič nastopila sopranistka Nada Stritarjeva v partiji Konstanca. Ivanka Ribičeva pa je prevzela vlogo Blonde namesto bolne Filipjevne. Sodelujejo še: Anžlovar — Se m. paša, L'puček — Belmonte, Banovec — Pedrillo in Betetto — Osmiin. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, načrti za kostume: Jela Vilfanova.

Kronika

Nastop solista Šedlbauerja

Iz bolgarskega kulturnega življenja

Radio Liubliana

IZ LJUBLJANE

S tuniške fronte: Brzi italijanski oddelki pri obedu med pohodom

u- Nesreče. V poneklejke je iskalo zdravniške pomoči v bolnišnici spet nekaj posrečencev. S smrtno nevarnimi poškodbami so pripeljali v bolnišnico 39 letnega šoferja Janeza Cibra, ki je doma po stopnicah tako nerodno padel, da se je do smrti pobil in je kmalu po prevozu v bolnišnico izdihnil. Levico si je zlomil pri padcu 72-letni čevljar Franc Plečnik s Stozice. Trnavaj je podri pred kolodvorom 60-letno zasebnico Marijo Garanellevo iz Ljubljane in ji prazdel hude notranje poškodbe. Levico si je poškodoval 22-letni dijak Alojz Košir iz Ljubljane. 3-letna hčerka Zvezdica iz Amalija Javornkova iz Grosupelja si je zlomila levico. Z vrečo juho se je poparila po levici 27-letna žena progovnega delavca Stanislava Cerkventiča iz Ljubljane.

Iz Novega mesta

n— Življenje in smrt. V februarju je bilo v kapiteljski župniji rojenih 16 otrok, od tega 5 žensk, 2 mrtvorojena in en par dvojčkov. Umrli so: Hrovat Terezija, žena dnarja izžužemberka, Blizjak Ivanka, samokskrbnica iz Toplic, Morela Amalija, vdova šolskega upravitelja iz Novega mesta, Rueh Jožefa, šivilja iz Novega mesta, Škrbec Martin, posestnikov sin iz Brusnice, Kastelic Anton, posestnikov sin iz Toplic, Šerman Silva, hči trgovskega pomočnika iz samarjete, Šebek Matija iz Novega mesta, Primc Franciška, krojačeva žena iz Novega mesta, Brudar Slavka, posestniška hči iz Smihela, Plantan Uršula, dnarjaveca žena iz Mirne peči in Rangus Marija, posestniška žena iz št. Jerneja.

n— Valilna jaja. Po odločbi Visokega komisarijata bodo tudi letos, v kolikor bodo razmere to dopuščale, lahko prešli rejci na njih živali valilna jaja štajerske kokoši. Prvenstvo bodo prejeli jaja on rejci, ki so se v minulih dveh letih odločili za ustanovitve rejskega središča in imajo že zdaj štajersko kokoš na svojem dvorišču. Vsa obstoječa rejska središča in vsi rejci na posamič ležečih kmetijah, ki so doslej go-

Iz Hrvatske

Umetna usnje

Pri poskusi s praktično uporabo nog nemškega umetnega usnja so bili zadovoljivi. Umetno usnje prav nič ne ostaja za naravnim, temveč je celo bolj. Od naravnega se razlikuje v tem, da trpežnejše in mehkejše. Umetni pociti so mnogo trpežnejši od naravnih. Ker da umetno usnje izdelovati v znatno cehih kosi, kakor so strojene kože, je del bolj praktično.

